യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 3✓
(ഉത്.പത്തി+പ്രകരണമ്)/സർഗഃം 118✓

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

ഇമാം/ സപ്ത-പദാം(ഞ്) ജ്ഞാന-ഭൂമിമാ-കർണ-യാനഘ .
നാനയാ+ ജ്ഞാതയാ ഭൂയോ/ മോഹ-പ+ങ്കേ നിമ+ജ്ജസി .. 1

വദന്തി ബഹു-ഭേദേന വാദിനോ യോഗ-ഭൂമികാഃ .
മമ+ ത്വഭി-മതാ/ നൂന-മിമാ/ ഏവ/ ശുഭ+പ്രദാഃ .. 2

അവ-ബോധം(വ്) വിദുർ+ജ്ഞാനം(ൻ) തദിദം സപ്ത-ഭൂമികമ് .
മു+ക്തി+സ്തു+ ജ്ഞേയ-മി+ത്യു+ക്തം ഭൂമികാ-സപ്ത-കാത്/പരമ് .. 3

സ+ത്യാവ-ബോധോ മോ+ക്ഷ+ശ്ചൈവേതി പ+ര്യായനാ-മനീ .
സ+ത്യാവ-ബോധോ ജീവോ്യം(ൻ) നേഹ ഭൂയഃ(ഫ്) പ്രരോഹതി .. 4

ജ്ഞാന-ഭൂമിഃ(ശ്) ശുഭേ+ച്ഛാ+ഖ്യാ+ പ്രഥമാ സമുദാ-ഹൃതാ .
വിചാരണാ+ ദ്വിതീയാ തു തൃതീയാ തനു-മാനസാ .. 5

സ+ത്ത്വാ/പ+ത്തിശ്-ചതുർഥീ+/ സ്യാ+ത്തതോ്സംസ+ക്തി+നാമികാ .
പദാർഥാ-ഭാവനീ ഷഷ്ഠീ സപ്തമീ തു+ര്യഗാ+ സ്മൃതാ .. 6

ആസാ-മ+ന്തേ+ സ്ഥിതാ മു+ക്തിസ്/ത+സ്യാം ഭൂയോ ന ശോ+ച്യതേ .
ഏതാസാം/ ഭൂമികാനാം(ൻ)ത്വ/മിദം(ൻ) നിർവചനം ശ്രൃണു .. 7

സ്ഥിതഃ(ഖ്) കിം മൂഢ/ ഏവാസ്മി+
പ്രേ+ക്ഷ്യ്ഹം ശാസ്ത്ര-സ+ജ്ജനൈഃ .
വൈരാ+ഗ്യ-പൂർവ-മി+ച്ഛേതി ശുഭേ+ച്ഛേ+ത്യു+ച്യതേ ബുധൈഃ .. 8

ശാ+സ്ത്ര-സ+ജ്ജന-സംപർക/വൈരാ+ഗ്യാ+ഭ്യാസ-പൂർവകമ് .
സദാചാര+പ്രവൃ+ത്തി+ര്യാ+ പ്രോച്യതേ സാ വിചാരണാ .. 9

വിചാരണാ-ശുഭേ+ച്ഛാ+ഭ്യാ/മി+ന്ദ്രിയാർ+ഥേഷ്വ/സ+ക്തതാ .
യാത്ര സാ തനുതാ ഭാവാത്/പ്രോ+ച്യതേ തനു-മാനസാ .. 10

ഭൂമികാ+ത്രി/തയാ+ഭ്യാസാ+ച്ചിത്ത്യ്ർഥേ വിരതേർ/വശാത് .
സ+ത്യാ+ത്മനി+ സ്ഥിതിഃ(ശ്) ശു+ദ്ധേ സ+ത്ത്വാ/പത്തി-രുദാ-ഹൃതാ .. 11

ദശാ-ചതുഷ്ട-യാ+ഭ്യാസാ/ദസം-സങ്ഗ-ഫലേന ച .
രൂഢ-സ+ത്ത്വ-ചമത്/കാരാത്/പ്രോ+ക്താ്സംസ+ക്തിനാ-മികാ .. 12

ഭൂമികാ-പ+ഞ്ചകാ+ഭ്യാസാത്-സ്വാത്മാ/രാമ-തയാ ദൃഢമ് .
ആ+ഭ്യ+ന്ത-രാണാം ബാ+ഹ്യാനാം പദാർഥാ/നാമ-ഭാവ-നാത് .. 13

പര+പ്രയു+ക്തേന ചിരം പ്രയ+ത്നേനാർഥ-ഭാവനാത് .
പദാർഥാ-ഭാവനാ-നാമ്നീ ഷഷ്ഠീ സം(ഞ്)ജായതേ ഗതിഃ .. 14

ഭൂമി-ഷ+ട്രു-ചിരാ+ഭ്യാസാദ്/ഭേദ+സ്യാനുപ-ലമ്/ഭതഃ .
യത്-സ്വഭാ/വൈക-നിഷ്ഠ+ത്വം/ സാ+ ജ്ഞേയാ തു+ര്യഗാ ഗതിഃ .. 15

ഏഷാ ഹി ജീവ+ന്മു+ക്തേഷു തുര്യാ-വ+സ്ഥേഹ വി+ദ്യതേ .
വിദേഹ-മു+ക്തി-വിഷയസ്/തു+ര്യാതീത-മതഃ(ഫ്) പരമ്.. 16

യേ ഹി രാമ മഹാ-ഭാഗാഃ(സ്) സപ്തമീം/ ഭൂമികാം(ങ്) ഗതാഃ .
ആ+ത്മാ-രാമാ മഹാ+ത്മാനസ്/തേ മഹത്/പദമാ-ഗതാഃ .. 17

ജീവ+ന്മുക്താ ന സ+ജ്ജ+ന്തി/ സുഖ-ദുഃഖ-രസ+സ്ഥിതൗ .
പ്രകൃതേ-നാർഥ-കാ+ര്യാണി കിംചിത്/കുർവ+ന്തി വാ ന വാ .. 18

പാർശ്വ+സ്ഥ-ബോധിതാഃ(സ്) സ+ന്തഃ(സ്) സർവാ-ചാര+ക്രമാ-ഗതമ് .
ആചാര-മാചര+ന്ത്യേവ/ സു+പ്ര-ബുദ്ധ-വദ+ക്ഷതമ് .. 19

ആ+ത്മാ-രാമ-തയാ താംസ്തു/ സുഖയ+ന്തി ന കാ+ശ്ചന .
ജഗത്/ക്രിയാഃ(സ്) സുസം-സുപ്താ+ന്നൃപാ-ലോകാഃ(സ്) സ്ത്രിയോ യഥാ ..20

ഭൂമികാ/സപ്തകം(ഞ്) ചൈത+/ദ്ധീമതാ-മേവ ഗോചരമ് .
ന പശു+സ്ഥാവരാ-ദീനാം(ൻ/) ന ച+ മ്ലേ+ച്ഛാദി-ചേതസാമ് .. 21

പ്രാപ്താ ജ്ഞാന-ദശാ-മേതാം പശു+മ്ലേ+ച്ഛാ-ദയോ്ഽപി യേ .
സദേഹാ വാ+പ്യ-ദേഹാ വാ/ തേ മു+ക്താ നാ+ത്ര സംശയഃ .. 22

ജ്ഞപ്തിർഹി+ ഗ്ര+ന്ഥി-വി+ച്ഛേദസ്/തസ്മിൻഥ്.സതി ഹി മു+ക്തതാ .
മൃഗ-തൃഷ്ണാമ്ബു/ബു+ദ്ധ്യാദി/ ശാ+ന്തി-മാത്രാ+ത്മ-കസ്ത്വ/സൗ ..23

യേ തു മോഹാത്-സമു+ത്തീർണാ ന+/ പ്രാപ്താഃ(ഫ്) പാവനം പദമ് .
ആ+സ്ഥിതാ ഭൂമികാ+സ്വാസു+ സ്വാ+ത്മ-ലാഭ-പരായണാഃ .. 24

സർവ-ഭൂമി-ഗതാഃ(ഖ്) കേചിത്/കേചിദ്-ദ്വി+ത്രൈക-ഭൂമികാഃ .
ഭൂമിഷ+ട്രുഗതാഃ(ഖ്) കേചിത്/കേചിത്-സപ്തക-ഭൂമികാഃ .. 25

ഭൂമി+ത്രയ-ഗതാഃ(ഖ്) കേചിത്/കേചി-ദ+ന്ത്യാ ഭുവം(ങ്) ഗതാഃ .
ഭൂ-ചതുഷ്ട-യഗാഃ(ഖ്) കേചിത്/കേചിദ്/ഭൂമി+ദ്വയേ+ സ്ഥിതാഃ .. 26

ഭൂ+മ്യംശ/ഭാജനാഃ(ഖ്) കേചിത്/കേചിത്-സാർധ+ത്രി/ഭൂമികാഃ .
കേചിത്-സാർധ-ചതുർ/ഭൂഗാഃ(സ്) സാർധ-ഷഡ/ഭൂമികാഃ(ഫ്) പരേ .. 27

വിവേ-കിനോ നരാ ലോകേ/ ചര+ന്ത ഇതി ഭൂമിഷു .
ഗ്രഹായ-തനതാ-പ+സ്യ ദൃശാ-വേശേഷു സംസ്ഥിതാഃ .. 28

തേ ഹി ധീരാഃ(സ്) സുരാ-ജാനോ/ ദശാ+സ്വാസു ജയ+ന്തി യേ .
തൃണായ-ത്യേ+ത്ര ദിഗ്/ദ+ന്തി-ഘടാ-ഭട-പരാജയഃ .. 29

യേ താസു ഭൂമിഷു ജയന്തി ഹി യേ മഹാ+ന്തോ
വ+ന്ദ്യാസ്ത ഏവ ഹി ജിതേ+ന്ദ്രിയ-ശ+ത്ര/വസ്തേ .
സ+മ്രാ+ഡ്വിരാ-ഡപി ച യ+ത്ര തൃണാ-യതേ വൈ
തസ്മാത്-പരം(ഞ്) ജഗതി തേ സമവാപ്നു-വ+ന്തി .. 30

ഇ+ത്യാർഷേ+ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ മോക്ഷോ-
പായേ-ഷൂത്പത്തി+പ്രകരണേ+ ജ്ഞാന-
ഭൂമികോപ-ദേശോ നാമാഷ്ടാ-ദശോത്തര-ശത-തമഃ സർഗഃ ..118..

ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
7.10.2023